

Dr. Vida Sándor*

A BITORLÁSI ELJÁRÁS EGYSZERŰSÍTÉSE – KÖZÖSSÉGI VÉDJEGY

Védjegybitorlási perekben a magyar bírósági gyakorlat szerint előkérdés, hogy az állítólagos bitorló által használt megjelölés ne álljon védjegyoltalom alatt. Ellenkező esetben a bíróság – a törlési eljárás jogerős befejezéséig – a Pp. 152. § (1) bekezdésének alkalmazásával felfüggeszti a bitorlási pert, mivel az alperes védjegyének fennállását releváns előkérdésnek tekinti.

Hasonló joggyakorlatot folytat az EU több tagállamának bírósága, beleértve az azokban működő közösségi védjegy bíróságokat is. Sőt, a brit védjegy törvény 11. cikk (2) bekezdése kifejezetten kizárja a bitorlás megállapíthatóságát, ha az alperes bejegyzett védjeggyel rendelkezik.

Közösségi védjegy bitorlása miatti ügyben azonban az EU Bírósága más álláspontra helyezkedett.

Tényállás

A Fédération Cynologique Internationale (FCI, Ebtenyésztők Nemzetközi Szövetsége) jogosultja a 4438751 lajstromszámú ábrás közösségi védjegynek, ennek elsőbbségi időpontja 2005. június 28., és a 35., 41., 42. és 44. osztályba tartozó szolgáltatásokra van bejegyezve.

Az alapügy alperese, a Federacion Canina Internacional de Perros de Pura Raza (FCIPPR, Fajtiszta Kutyák Tulajdonosainak Nemzetközi Szövetsége) több spanyol nemzeti védjegy jogosultja: a 2614806 lajstromszámú szóvédjegynek, amelynek elsőbbségi napja 2004. szeptember 23.; a 2786697 lajstromszámú szó-ábrás védjegynek, amelynek elsőbbségi napja 2006. augusztus 9.; a 2818217 lajstromszámú szó- és ábrás védjegynek, amelynek elsőbbségi napja 2008. február 11.; valamint a 7597529 lajstromszámú ábrás közösségi védjegynek, amelynek elsőbbségi napja 2009. február 12.

---

* MTA-doktor, Danubia Szabadalmi és Jogi Iroda

Az alperes valamennyi védjegye a 16. áruosztályba lett bejegyezve.

A felperes az Alicantei Kereskedelmi Bírósághoz (Juzgado de 10 Mercantil no. 1 de Alicante) mint közösségi védjegy bírósághoz keresetet nyújtott be, amelyben az alperes három nemzeti védjegyének törlését, valamint az alperesnek védjegybitorlás miatti elmarasztalását kérte.

Az eljáró közösségi védjegy bíróság a bitorlási pert felfüggesztette, és az EU Bíróságának előzetes döntését kérte az alábbi kérdésben.

Valamely közösségi védjegy oltalma által biztosított kizárólagos jog megsértése miatt indult eljárásban a KVR. 9. cikkének (1) bekezdésében említett, a gazdasági tevékenység körében történő használat harmadik személyek részére történő megtiltásához való jog kiterjed-e bármely harmadik személyre, aki olyan megjelölést használ, amely összetéveszthetőséget okoz (a közösségi védjeggyel való hasonlóság és az áruk vagy szolgáltatások hasonlósága miatt), vagy ellenkezőleg, ki kell zárni az említett fogalom alól azt a harmadik személyt, aki ilyen, a javára közösségi védjegyként lajstromozott összetéveszthető megjelölést használ, ameddig e későbbi védjegyet nem törlik?

Perösszefoglaló¹

P. Mengozzi főtanácsnok perösszefoglalójából néhány figyelemre méltó megállapítást és gondolatot az alábbiakban közlök.

A kérdést előterjesztő bíróság azt kéri az EU Bíróságtól, hogy értelmezze a „harmadik személyek” KVR (közösségi védjegyrendelet, azaz a Tanács 2009. február 26-i, a közösségi védjegyről szóló 207/2009/EK rendelete – a szerk.) 9. cikkének (1) bekezdésében szereplő fogalmát, és határozza meg, hogy e rendelkezés értelmében valamely lajstromozott közösségi védjegy jogosultja közvetlenül védjegybitorlási keresetet indíthat-e valamely, később lajstromozott közösségi védjegy jogosultjával szemben, vagy éppen ellenkezőleg, erre csak azt követően van lehetősége, hogy kérelmére a későbbi közösségi védjegyet törölték (perösszefoglaló, 33. pont).

¹ C-561/11 ügyszám.

A kérdést előterjesztő bíróság végzésében bemutatja, hogy milyen szövegekőzpontú, rendszertani, logikai és gyakorlati jellegő érvek támasztják alá a szóban forgó rendelkezésnek a megkereső bíróság által hivatkozott Celaya-ügyben hozott ítéletben² a formatervezési minták tekintetében alkalmazott értelmezését, amely szerint valamely lajstromozott közösségi védjegy jogosultja megtilthatja *bármely* harmadik személynek a KVR 9. cikke (1) bekezdésének *a)*, *b)* és *c)* pontja alatt megjelölt kategóriákba tartozó valamely megjelölés használatát, függetlenül attól, hogy a harmadik személy e megjelölést közösségi védjegyként később lajstromoztatta-e vagy sem. E megközelítés mellett foglalt állást az FCI, az EU Bizottsága, valamint a görög és az olasz kormány (perösszefoglaló, 34. pont).

Ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság bemutatja, hogy a KVR 9. cikkének (1) bekezdése a spanyol ítélkezési gyakorlat a lajstromozás által biztosított mentesség (*inmunidad registral*) elvét alkalmazó szempontnak megfelelően is értelmezhető, miszerint e rendelkezéssel ellentétes, hogy valamely korábbi közösségi védjegy jogosultja megtiltsa egy későbbi lajstromozott védjegy használatát, amíg e védjegyet nem törlik. E második lehetséges értelmezés az „aki saját jogát gyakorolja, nem sérti a másét” (*qui iure suo utitur, neminem laedit*) elven alapul, amelynek értelmében nem okoz kárt senkinek, aki saját jogát, jelen esetben a későbbi közösségi védjegy lajstromozásából eredő jogát gyakorolja. Csak az alapügy alperese, az FCIPPR tartotta fenn ezt az álláspontot, és a jobbiztonság elvének alkalmazásában különösen a védjegy lajstromozása által biztosított kizárólagos jog védelmének szükségességére hivatkozott (perösszefoglaló, 35. pont).

Márpedig a Celaya-ügyhöz hasonlóan olyan helyzettel találjuk magunkat szemben, amelyben bármelyik megoldást választjuk is, a szellemi tulajdon feletti jogcím, a jelen esetben egy lajstromozott védjegy végső soron nem biztosít teljes és feltétlen védelmet jogosultja számára (perösszefoglaló, 36. pont).

A korábbi védjegy szempontjából ugyanis, amennyiben az nyerne megállapítást, hogy annak jogosultja védjegybitorlási keresetet indíthat valamely később lajstromozott védjegy jogosultjával szemben, e megoldás a későbbi védjegy jogosultjának biztosított védelem szintjének gyengülését eredményezné, aki számára annak ellenére megtilthatnák a védjegy használatát, hogy azt jogszerűen lajstromozták. És megfordítva, a későbbi védjegy szempontjából, és amennyiben az nyerne megállapítást, hogy e védjegy előzetes törlésének meg kell előznie a korábbi védjegy védelmére irányuló védjegybitorlási keresetet, az ezen utóbbi védjegy oltalma által biztosított védelem meggyengülne, mivel e védjegy lajstromozása nem

² A C-488/10 ügyszámú Celaya-ítélet rendelkező része:

A közösség formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet 19. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a lajstromozott közösségi formatervezési minta oltalma által nyújtott kizárólagos jog megsértése miatt indult perekben a minta harmadik személyek általi hasznosításának megtiltására vonatkozó jog kiterjed valamennyi olyan harmadik személyre, aki olyan mintát hasznosít, amely a tájékozott használóra nem tesz eltérő összbnyomást, beleértve azt a harmadik személyt is, aki valamely később lajstromozott közösségi formatervezési minta jogosultja.

garantálná jogosultja számára használatának a KVR 9. cikk (1) bekezdése által biztosított kizárólagos jogát, legalábbis addig, amíg a későbbi, azonos vagy hasonló védjegyet nem törlik (perösszefoglaló, 37. pont).

Az első esetben a korábbi védjegy jogosultját megillető eltiltási jog (*ius excludendi*), azaz az arra vonatkozó jog, hogy megtiltsa harmadik személyek számára, hogy az e védjegyet alkotó megjelölést a hozzájárulása nélkül használják, elsőbbséget élvezne a későbbi védjegy jogosultját megillető használati jog (*ius utendi*), azaz azon jog felett, hogy az e védjegyet alkotó megjelölést használja. A második esetben a két jog közötti mérleg nyelve pontosan a másik oldalra billenne. A formatervezési minták esetéhez hasonlóan az egyik vagy másik értelmezés választása végső soron két egyenértékű jogot érint (perösszefoglaló, 38. pont).

Márpedig annak eldöntése során, hogy a két ütköző védjegy, a korábbi és a későbbi védjegy oltalma által biztosított jogok közül melyiknek kell érvényesülnie, álláspontom szerint nem lehet eltekinteni egy, a védjegyek terén létrehozott védelmi rendszer formáját meghatározó alapelvtől, amely általánosan a szellemi tulajdon-jogra vonatkozó jogok egyetemesen elismert alapelve, nevezetesen az *elsőbbség elvétől*, amelynek értelmében a korábbi kizárólagos jog, a jelen esetben egy korábban lajstromozott közösségi védjegyhez fűződő jog elsőbbséget élvez a később létrejött jogok, a jelen esetben a később lajstromozott közösségi védjegyhez fűződő jog felett. Ugyanis, amint arra az EU Bizottsága helytállóan mutatott rá észrevételeiben, továbbá az EU Bírósága által a Celaya-ügyben a formatervezési minták tárgyában megállapítottakkal analóg módon a KVR rendelkezései a védjegyek területén csak ezen alapelv fényében értelmezhetők ... (perösszefoglaló, 39. pont).

A KVR-ből különösen az következik egyrészt, hogy kizárólag a grafikai ábrázolható megjelölések, amelyek alkalmasak a védjegyek alapvető rendeltetésének betöltésére, vagyis az áruknak vagy szolgáltatásoknak más vállalkozások áruitól vagy szolgáltatásaitól való megkülönböztetésére, lajstromozhatók közösségi védjegyként és élvezhetik tehát azt a viszonylagos védelmet, amelyet a lajstromozás nyújt számukra, másrészt hogy a közösségi védjegy által nyújtott oltalomnak *feltétlennek* kell lennie azon, azonos vagy hasonló megjelölésekkel szemben, amelyek összetéveszthetőséghez vezetnek. A védjegynek biztosított ezen feltétlen oltalom független attól a körülménytől, hogy az összetéveszthetőséget előidéző megjelöléseket közösségi védjegyként lajstromozták-e vagy sem (perösszefoglaló, 40. pont).

Márpedig két lajstromozott közösségi védjegy ütközése esetén az elsőbbség elvének alkalmazása álláspontom szerint egyrészt ahhoz a feltételezéshez vezet, hogy az elsőként lajstromozott védjegy előbb teljesíti a közösségi oltalom elnyeréséhez előírt feltételeket, mint a később lajstromozott védjegy, másrészt a későbbi közösségi védjegy számára biztosított oltalom hatályát ahhoz köti, hogy ne álljanak fenn az e védjeggyel ütköző korábbi jogok. Ennélfogva lajstromozott közösségi védjegyek ütközése esetén az az oltalom, amelyet a KVR a későbbi közösségi védjegy számára biztosít, csak akkor indokolt, ha jogosultja bizonyítani tudja, hogy a korábbi közösségi védjegy nem teljesíti a lajstromozásához előírt feltételek valamelyikét, vagy ha a védjegyek között nincs ütközés (perösszefoglaló, 41. pont).

E megfontolások függetlenek attól a körülménytől, hogy a közösségi védjegyek lajstromozásának eljárása, a közösségi formatervezési minták lajstromozására vonatkozó eljárástól eltérően, lehetőséget biztosít a harmadik személyek számára, hogy felszólalással éljenek a későbbi védjegy lajstromozásával szemben. Ugyanis, noha egy ilyen jellegű előzetes (*ex ante*) vizsgálat előírása a később lajstromozott védjegy jogosultja számára nagyobb mértékű jogbiztonságot garantál, és a formatervezési minták területéhez képest csökkenti annak veszélyét, hogy olyan védjegyek kerüljenek lajstromozásra, amelyek a korábbi jogokat sértik, az a tény, hogy valamely megjelölést közösségi védjegyként lajstromoznak, nem nyújt feltétlen biztosítékot arra nézve, hogy e megjelölés nem sérti a valamely korábban lajstromozott védjegy oltalma által biztosított kizárólagos jogot. A formatervezési minták és a védjegyek területe között fennálló eljárási különbségek, noha jelentősek, álláspontom szerint mindazonáltal nem indokolhatják a szóban forgó rendelkezésnek az elsőbbség elvével ellentétes értelmezését (perösszefoglaló, 42. pont).

Egy olyan esetben továbbá, amikor a korábbi védjegy jogosultja saját jogcímének valamely, a jogait sértő megjelöléssel szembeni védelme céljából indít keresetet, noha e megjelölés későbbi, jogszerűen lajstromozott védjegy, a KVR által létrehozott oltalmi rendszernek biztosítania kell e védjegyjogosult számára annak lehetőségét, hogy a lehető leghamarabb betiltathassa e sértő védjegy használatát, amennyiben egy ilyen védjegynek a piacon való jelenléte sértheti a korábbi védjegy alapvető rendeltetését. Egyébként nyilvánvaló, hogy minél hosszabban létezik párhuzamosan a piacon a két ütköző védjegy, annál súlyosabb lehet a korábbi védjegyet érő potenciális vagy valós sérelem (perösszefoglaló, 43. pont).

E tekintetben fontos kiemelni, hogy az EU Bíróságának korábban már több ízben alkalma nyílt megállapítani, hogy a vonatkozó szabályozás által valamely védjegy jogosultjának biztosított kizárólagos jog célja az, hogy lehetővé tegye a jogosult számára különös jogosulti érdekeinek védelmét, azaz annak biztosítását, hogy a védjegy betölthesse rendeltetését. Álláspontom szerint a KVR 9. cikkének (1) bekezdése kizárólag az ezen állandó ítélezési gyakorlatban foglaltakkal összhangban értelmezhető (perösszefoglaló, 44. pont).

Másrészt, amint azt az EU Bizottsága helytállóan megjegyezte, ha a védjegybitorlási kereset benyújtása a későbbi védjegy törléséhez lenne kötve, azzal a védjegybitorlás miatt indított eljárás ki lenne téve a veszélynek, hogy az aránytalan késedelmet szenved, amennyiben a korábbi közösségi védjegy jogosultjának, túl azon, hogy várnia kell a BPHH vonatkozó határozatára, amelyet csak a kétfokú belső igazgatási vizsgálatot követően hoznak meg, esetlegesen a határozat ellen benyújtott kereset esetén még az EU Törvényszéke, illetve – fellebbezés esetén – az EU Bírósága előtti eljárás eredményét is meg kellene várnia. A korábbi védjegy és a sérelmet okozó védjegy párhuzamos létezése a piacon így akár évekig is eltarthat, ami potenciálisan súlyos sérelmet okoz a korábbi védjegy jogosultjának (perösszefoglaló, 45. pont).

Ítélet³

Az EU Bírósága 2013. február 21-én hozott az ügyben ítéletet a következők szerint.

Az elfogadhatóságról

Az alapper felperese (FCI) azt állítja, hogy az előterjesztett kérdés elfogadhatatlan. Elsőként arra hivatkozik, hogy a kérdés hipotetikus jellegű, ennél fogva a kért értelmezésre az alapügy megoldása szempontjából nincs szükség. Kereseti kérelmei ugyanis kizárólag a 2614806., a 2786697. és a 2818217. sz. nemzeti védjegyre vonatkoztak, és a kereset – a későbbi időpontban lajstromozott –7597529. sz. közösségi védjegyet egyáltalán nem érinti (ítélet, 23. pont).

Az alapper felperese (FCI) egyebekben azt állítja, hogy a KVR. 9. cikke (1) bekezdésének értelmezése semmilyen ésszerű kételynek nem enged teret. Az előterjesztett kérdést ekként nagyban befolyásolja Spanyolország Legfelsőbb Bíróságának ítélkezési gyakorlata, amelynek értelmében a korábban lajstromozott védjegy jogosultja által a később lajstromozott védjegy jogosultjával szemben védjegybitorlás miatt benyújtott kereset, ezen utóbbi védjegy előzetes törlésének hiányában, nem részesülhet kedvező elbírálásban (ítélet, 24. pont).

Az alapper felperese (FCI) másfelől előadja, hogy az alapeljárás feleinek védelemhez való joga sérült, mivel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést a kérdést előterjesztő bíróság hivatalból nyújtotta be anélkül, hogy az említett feleknek alkalmuk nyílt volna a meghallgatási szakasz lezárását megelőzően észrevételt tenni az előzetes döntéshozatalra történő utalás lehetőségéről (ítélet, 25. pont).

Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás keretében, amely a nemzeti bíróságok és az EU Bírósága feladatainak világos szétválasztásán alapul, kizárólag az ügyben eljáró és határozathozatalra hivatott nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak a megítélése, hogy – tekintettel az ügy különleges jellemzőire – ítélete meghozatalához szükségesnek tartja-e az előzetes döntéshozatalt, és az EU Bíróságának feltett kérdései relevánsak-e. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, az EU Bírósága – főszabály szerint – köteles határozatot hozni (lásd különösen a C-119/05. sz., a Lucchini-ügyben hozott ítélet 43. pontját, a C-52/09. sz., a TeliaSonera Sverige-ügyben hozott ítélet 15. pontját, valamint a C-509/09. és C-161/10. sz., az eDate Advertising és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 32. pontját – jelen ítélet, 26. pont).

A nemzeti bíróságok által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elbírálásának az EU Bírósága általi megtagadása csak abban az esetben lehetséges, amennyiben nyilvánvaló,

³ C-561/11 ügyszám.

hogy az uniós jog kért értelmezése nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, vagy az EU Bírósága nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a neki feltett kérdésekre hasznos választ adjon (lásd többek között a fent hivatkozott Lucchini-ügyben hozott ítélet 44. pontját, a TeliaSonera Sverige-ügyben hivatkozott ítélet 16. pontját, valamint az eDate Advertising és társai-ügyben hozott ítélet 33. pontját – jelen ítélet, 27. pont).

Márpedig meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben benyújtott ügyiratokból nem nyilvánvaló, hogy az uniós jog kért értelmezése ne függene össze az alapeljárás tényállásával, vagy hogy a kérdést előterjesztő bíróság által felvetett kérdés hipotetikus jellegű lenne (ítélet, 28. pont).

Épp ellenkezőleg: az említett ügyiratokból az következik, hogy az alapper felperese (FCI) által előterjesztett kereseti kérelmek azon korábbi közösségi védjegyet esetlegesen sértő megjelöléseknek az alapper alperese (FCIPPR) általi használata vitatására irányulnak, amelynek az alapper felperese (FCI) a jogosultja. Márpedig e megjelölések sorában található a 7597529. lajstromszámú későbbi közösségi védjegy oltalma alatt álló megjelölés is. Az alapper felperese (FCI) egyébként kifejezetten említést tesz keresetlevelében az említett közösségi védjegy az alapper alperese (FCIPPR) által történt használatáról, illetve bejelentéséről (ítélet, 29. pont).

Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy az a tény, hogy az alapeljárás felei a kérdést előterjesztő bíróság előtt nem vetettek fel uniós jogi kérdést, még nem zárja ki, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az EU Bíróságához forduljon. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek az EU Bíróságához történő előterjesztése előírásával, amikor „egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel”, az EUMSZ 267. cikk második és harmadik bekezdése nem szándékozott e kérelem előterjesztését kizárólag azon esetekre korlátozni, amelyekben az alapeljárásban részt vevő egyik vagy másik fél kezdeményezi az uniós jog értelmezésére vagy érvényességére vonatkozó kérdés felvetését, hanem kiterjed azon esetekre is, amelyekben maga a nemzeti bíróság vet fel ilyen kérdést, ha úgy ítéli meg, hogy a kérdésre vonatkozóan az EU Bíróságának döntése „szükséges” ítélete meghozatalához (a C-126/80. sz., a Salonia-ügyben hozott ítélet 7. pontja és a C-251/11. sz., a Huet-ügyben hozott ítélet 23. pontja – jelen ítélet, 30. pont).

Ilyen körülmények között az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet elfogadhatónak kell tekinteni.

Az ügy érdeméről

Kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a KVR 9. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy a közösségi védjegy jogosultjának a védjegyével azonos vagy ahhoz hasonló megjelölések gazdasági tevékenység körében történő használata harmadik személyeknek történő megtiltásához való kizárólagos joga kiterjed-e az olyan

harmadik személyre, aki valamely későbbi közösségi védjegy jogosultja, anélkül, hogy ezen utóbbi védjegy előzetes törlésére lenne szükség (ítélet, 32. pont).

Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a KVR 9. cikkének (1) bekezdése nem tesz különbséget aszerint, hogy a harmadik személy közösségi védjegy jogosultja-e, vagy sem. Így e rendelkezés értelmében a közösségi védjegy jogosultjának kizárólagos joga van arra, hogy „harmadik személyekkel” szemben fellépjen a védjegyét esetlegesen sértő megjelölésnek gazdasági tevékenység körében az engedélye nélkül történő használatával szemben (lásd analógia útján a C-488/10. sz., a Celaya Empananza y Galdos Internacional-ügyben hozott ítélet 33. és 34. pontját⁴ – jelen ítélet, 33. pont).

Tekintetbe kell venni továbbá a KVR belenyugvásról szóló 54. cikkét, amelynek értelmében „[h]a közösségi védjegy jogosultja öt egymást követő éven át eltúrte egy későbbi közösségi védjegynek a ... használatát, ... a továbbiakban ... nem kérheti e későbbi védjegy törlését, továbbá nem léphet fel a későbbi védjegy használata ellen” (ítélet, 34. pont).

E rendelkezés szövegéből az következik, hogy a belenyugvás megvalósulását megelőzően a közösségi védjegy jogosultja kérheti a BPHH előtt egy későbbi közösségi védjegy törlését, illetve ennek használata ellen felléphet egy közösségi védjegy bíróság előtt benyújtott védjegybitorlási kereset útján (ítélet, 35. pont).

Rá kell mutatni végezetül, hogy sem a közösségi védjegyoltalom korlátairól szóló KVR 12. cikke, sem ugyanezen rendelet bármely más rendelkezése nem írja elő a közösségi védjegy jogosultja kizárólagos jogának olyan harmadik személyek javára történő kifejezett korlátozását, aki valamely későbbi közösségi védjegy jogosultja (ítélet, 36. pont).

Ekként a KVR 9. cikkének (1) bekezdéséből és a rendelet általános rendszeréből az következik, hogy a közösségi védjegy jogosultjának lehetősége kell legyen arra, hogy e védjegy használatát megtilthassa valamely későbbi közösségi védjegy jogosultjának (ítélet, 37. pont).

Ezt a megállapítást nem teszi kétségessé az a körülmény, hogy valamely későbbi közösségi védjegy jogosultja ugyancsak kizárólagos joggal rendelkezik a KVR 9. cikke (1) bekezdésének értelmében (ítélet, 38. pont).

E tekintetben meg kell állapítani, hogy, miként arra észrevételeiben az EU Bizottsága is hivatkozott, a rendelet rendelkezéseit az elsőbbség elvére figyelemmel kell értelmezni, amelynek értelmében a korábbi közösségi védjegy oltalma elsőbbséget élvez a későbbi kö-

⁴ A szöveg:

Ugyanakkor megállapítandó, hogy a 6/2002/EK sz. rendelet 19. cikkének (1) bekezdése nem tesz különbséget aszerint, hogy a harmadik személy lajstromozott közösségi formatervezési minta jogosultja-e vagy sem (33. pont). Így az említett rendelkezés értelmében a lajstromozott közösségi formatervezési minta oltalma alapján a jogosultnak kizárólagos joga van a minta biztosítására és arra, hogy a mintát engedélye nélkül hasznosító „harmadik személyekkel” szemben fellépjen (34. pont).

zösségi védjeggyel szemben (lásd analógia útján a fent hivatkozott Celaya Empanza y Galdos InternacionaI-ügyben hozott ítélet 39. pontját⁵ – jelen ítélet, 39. pont).

Ugyanis többek között a KVR 8. cikkének (1) bekezdéséből és 53. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy két védjegy ütközése esetén az elsőként lajstromozott védjegyről vélelmezendő, hogy előbb teljesíti a lajstromozásához előírt feltételeket, mint a másodikként lajstromozott védjegy (ítélet, 40. pont).

Ezenfelül el kell utasítani az alapper alperese (FCIPPR) azon érvelését, amely szerint a közösségi védjegyek lajstromozási eljárásának jellemzői megkövetelik, hogy amennyiben ezen eljárás eredményeképpen a védjegy lajstromozásra kerül, úgy az említett védjegy olyan használati jogot biztosítson jogosultja számára, amely csak a BPHH előtt benyújtott törlés iránti kérelem vagy védjegybitorlási perben előterjesztett viszontkereset alapján vitatható (ítélet, 41. pont).

Vitathatatlan, hogy a közösségi védjegyek lajstromozásának a KVR 36–45. cikkében megállapított eljárása olyan érdemi vizsgálatot foglal magában, amely annak előzetes meghatározására irányul, hogy a közösségi védjegy teljesíti-e a lajstromozáshoz előírt feltételeket (ítélet, 42. pont).

Ezen eljárás rendelkezik továbbá egy olyan közzétételi szakasrról, amelynek során harmadik személyek írásbeli észrevételt nyújthatnak be a BPHH-hoz arra vonatkozóan, hogy a megjelölés nem felel meg valamely oltalomképeségi feltételnek, valamint a korábbi védjegyek jogosultjainak azon lehetőségéről, hogy a közösségi védjegybejelentés meghirdetésétől számított három hónapon belül a 8. cikk alapján a bejelentett megjelölés védjegyként való lajstromozásával szemben felszólalhassanak (ítélet, 43. pont).

Mindazonáltal, amint azt a főtanácsnok megállapította indítványának 32.⁶ és 42. pontjában, e körülmények nem meghatározók (ítélet, 44. pont).

Egyrészt meg kell állapítani, hogy a közösségi védjegyek lajstromozási eljárása által kínált biztosítékok ellenére nem zárható ki teljes egészében, hogy valamely korábbi közösségi

⁵ A szöveg:

E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy miként arra észrevételeiben az EU Bizottsága is hivatkozott, a 6/2002/EK sz. rendelet rendelkezéseit az elsőbbség elvére figyelemmel kell értelmezni, amelynek értelmében a korábban lajstromozott közösségi formatervezési minták oltalma elsőbbséget élvez a később lajstromozott közösségi formatervezési mintákéval szemben.

⁶ A szöveg:

Valójában, álláspontom szerint, éppen ebben keresendő a jelen ügyben felmerülő probléma lényege: az, hogy a védjegyek területén létezik egyfajta „ex ante” védelem – amely abból áll, hogy valamely korábbi védjegy jogosultja felszólalhat egy védjegy lajstromozásával szemben –, amellyel kiegészülnek a védelem „ex post” formái, amelyek közősek a formatervezési minták, illetve a védjegyek területén, igazolhat-e egy, az EU Bírósága által a fent hivatkozott Celaya-ügyben hozott ítéletben alkalmazottól eltérő megközelítést, amely a harmadik személyek a KVR 9. cikkének (1) bekezdésében foglalt fogalma alól kizárja valamely, jogszerűen lajstromozott későbbi védjegy jogosultját, amíg e védjegyet nem törlik? Amint azt a következőkben részletesen kifejtem, e kérdésre véleményem szerint nemleges választ kell adni.

védjegyet esetlegesen sértő megjelölést közösségi védjegyként lajstromozzanak (ítélet, 45. pont).

Ez az eset áll fenn például akkor, ha a korábbi közösségi védjegy jogosultja nem nyújtott be felszólalást a KVR 41. cikkének alkalmazásában, vagy pedig ha a BPHH e felszólalást az említett 41. cikk (3) bekezdésében előírt eljárási követelmények teljesítésének figyelmen kívül hagyása miatt nem vizsgálta érdemben, amint az egyébiránt az alapügyben is történt (ítélet, 46. pont).

Másrészt az EU Bírósága már kimondta a közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet vonatkozásában, hogy a bitorlási keresetek és a megsemmisítési kérelmek tárgyuknál és hatásaiknál fogva is eltérők, és így a korábban lajstromozott közösségi formatervezési minta jogosultjának azon lehetősége, hogy bitorlási keresetet indíthat a később lajstromozott közösségi formatervezési minta jogosultjával szemben, nem olyan jellegű, amely kiüresítené a BPHH-nál ez utóbbival szemben benyújtható megsemmisítési kérelmek előterjesztésének az értelmét (a fent hivatkozott *Celaya Empananza y Galdos Internacional*-ügyben hozott ítélet 50. pontja⁷ – jelen ítélet, 47. pont).

Ez a megállapítás értelemszerűen alkalmazható a közösségi védjegyek vonatkozásában is, így megállapítható, hogy valamely korábbi közösségi védjegy jogosultjának azon lehetősége, hogy védjegybitorlási keresetet indítson valamely későbbi közösségi védjegy jogosultjával szemben, nem foszthatja meg értelmétől sem a törlési kérelem BPHH-nál való előterjesztését, sem a közösségi védjegyek lajstromozási eljárásának keretében rendelkezésre álló előzetes ellenőrzési mechanizmusokat (ítélet, 48. pont).

Mindent összevetve hangsúlyozni kell a védjegy alapvető rendeltetése megőrzésének szükségességét, amely abban áll, hogy szavatolja a fogyasztók számára az áruk származását (a C-206/01. sz., az *Arsenal Football Club*-ügyben hozott ítélet 51. pontja⁸ – jelen ítélet, 49. pont).

E vonatkozásban az EU Bírósága már több alkalommal kimondta, hogy a KVR 9. cikke (1) bekezdésének *a*) pontjában foglalt kizárólagos jog biztosításának célja az, hogy lehetővé tegye a jogosult számára különös jogosulti érdekeinek védelmét, azaz annak biztosítását, hogy a védjegy betölthesse rendeltetését (lásd a C-236/08-C-238/08. sz., a *Google France* és *Google* egyesített ügyekben hozott ítélet V326 75. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot⁹ – jelen ítélet, 50. pont).

⁷ A szöveg:

Ugyanis a fent kifejtett jellegzetességekből az következik, hogy a bitorlási keresetek és a megsemmisítési kérelmek tárgyuknál és hatásuknál fogva is eltérők, és így a korábban lajstromozott közösségi formatervezési minta jogosultjának azon lehetősége, hogy bitorlási keresetet indíthat a később lajstromozott közösségi formatervezési minta jogosultjával szemben, nem olyan jellegű, amely kiüresítené a BPHH-nál ez utóbbival szemben benyújtható megsemmisítési kérelmek előterjesztésének az értelmét.

⁸ Idézi: *dr. Vida Sándor*: Az Európai Bíróság védjegyjogi gyakorlata. Miskolc, 2006. p. 191.

⁹ Idézi: *dr. Vida Sándor*: Az Európai Bíróság védjegyjogi gyakorlata, II. kötet. Miskolc, 2010. p. 326.

Márpedig, amint azt a főtanácsnok megállapította indítványának 43. és 44. pontjában, ha valamely korábbi közösségi védjegy jogosultjának ahhoz, hogy megtilthassa harmadik személynek egy, a védjegyének rendeltetését sértő megjelölés használatát, meg kellene várnia azon későbbi közösségi védjegy törlését, amelynek a harmadik személy a jogosultja, a számára a KVR 9. cikkének (1) bekezdése által biztosított oltalom jelentős mértékben gyengülne (ítélet, 51. pont).

A fentiek fényében az előterjesztett kérdésre azt kell válaszolni, hogy a KVR 9. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy valamely közösségi védjegy jogosultjának a védjegyével azonos vagy ahhoz hasonló megjelölések gazdasági tevékenység körében történő használata bármely harmadik személynek történő megtiltásához való kizárólagos joga kiterjed az olyan harmadik személyre, aki valamely későbbi közösségi védjegy jogosultja anélkül, hogy ezen utóbbi védjegy előzetes törlésére lenne szükség (ítélet, 52. pont és rendelkező rész).

Kommentárok

Úgy tűnik, az ügy nem keltett túl nagy nemzetközi visszhangot, s az alábbiakban ismertetett két kommentárt is inkább a helyeslés jellemzi. A valójában érintett spanyol és brit körök reakcióiról nem sikerült információt szereznem.

Von Mühlendahl¹⁰ szerint egyáltalán nem meglepő, hogy az EU Bírósága ugyanazt a jogértelmezést (*analysis*) követte, mint a közösségi formatervezési minták ütközését felvető Celaya-ügyben. Logikusnak tűnt, hogy hasonló jogkérdés (közösségi védjegy) esetén a válasz azonos lesz majd.

Ezen túlmenően mind az ítéletből, mind a főtanácsnok perösszefoglalójából megállapítható, hogy a spanyol joggyakorlat értelmében egy később bejegyzett azonos vagy hasonló védjegy jogosultja a korábbi védjegy jogosultjának támadásával szemben sikerrel hivatkozhat saját bejegyzett védjegyére. Igaz, a Spanyol Legfelsőbb Bíróság az utóbbi időben megváltoztatta gyakorlatát, és jelenleg közbülső megoldást követ: a felperes a bitorlási keresetet törlési kérelemmel kombinálhatja, s jogérvényesítése *ex tunc* hatályú.

Másként rendelkezik a brit védjegy törvény. Ennek 11. cikk (1) bekezdése ilyen esetben kizárja a korábbi védjegy jogosultjának jogérvényesítését, von Mühlendahl szerint közösségi védjegyek esetében erre ezután már Nagy-Britanniában sem lesz lehetőség – ami persze nem jelenti szükségszerűen, hogy a nemzeti védjegyek esetében is így jár majd el a brit hatóság.

Az osztrák H. A. Lederer¹¹ abból indul ki, hogy a megkereső spanyol bíróság kérdésének lényege az volt, hogy a „harmadik személy” alatt a későbbi közösségi védjegy jogosultját is

¹⁰ Alexander von Mühlendahl in: Bardehle/Pagenberg IP Report, 2013. 1. sz., p. 16.

¹¹ Hans A. Lederer in: EuZV, 2013, 344–347.

kell-e érteni. Az ügy hátterét a spanyol joggyakorlatban és szakirodalomban folyó élénk vita szolgáltatta, ahol is továbbra is több képviselője van annak a nézetnek, hogy amíg a későbbi védjegy oltalma fennáll, addig jogsértő magatartásról nem lehet beszélni.

Németországban ez a vita már a múlt század elején lezajlott. A korabeli Legfelsőbb Bíróság (*Reichsgericht*) egy 1906. évi határozatában azt mondta, hogy amíg a későbbi védjegy oltalma fennáll, addig jogsértő magatartásról nem lehet szó (RGZ Bd. 64, p. 273). Utóbb – az 1927. évben – azonban a korabeli Legfelsőbb Bíróság megváltoztatta álláspontját, és azt mondta, hogy a későbbi védjegy objektíve jogsértő (*objektive Rechtswidrigkeit*, RGZ Bd. 118, p. 76), azaz nincs jogi akadálya a korábbi jogosult fellépésének.

Ez a kommentátor is üdvözli az EU Bírósága ítéletét annak megjegyzésével, hogy a korábbi védjegyjogosult a KVR 8. cikke (viszonylagos kizáró ok) alapján felléphet a későbbi védjeggyel szemben. Egyébként az EU Bírósága által követett megoldás összhangban áll az elsőbbségi jog intézményével, amelyet a KVR 12. cikke (oltalom korlátai) nem érint. Ezért a KVR 9. cikke (oltalom tartalma) által biztosított jogok akadálytalanul érvényesíthetők a későbbi védjeggyel szemben. Az ezzel ellenkező jogértelmezés ugyanakkor jelentősen meghiúsítaná a jogérvényesítést, hiszen – az előzetes törlés előírása esetén – a korábbi védjegy jogosultjának esetleg hosszú ideig kellene várnia, amíg jogait érvényesíti. Szerinte ugyanazek a szempontok irányadóak az ideiglenes intézkedés, valamint a biztosítási intézkedés vonatkozásában is, amelyekről a jogérvényesítésről szóló 2004/48 EK irányelv rendelkezik.

A kommentátor szerint az EU Bíróságának itt ismertetett ítélete a német, illetve az osztrák bírósági gyakorlat számára nem jelent változást, azt mintegy jóváhagyja (*bestätigt*). Ugyanakkor – figyelemmel arra, hogy a KVR vonatkozó rendelkezései a védjegyjogi irányelvvel egybehangzóak – nézete szerint az EU Bíróságának ítéletében kifejtett szempontok irányadóak nemzeti védjegyek ütközése esetén is.

Észrevételek

1. Az itt ismertetett ítélet logikus folytatása a közösségi formatervezési minták ütközése esetén már egyszer kialakított bírósági jogértelmezésnek. Nem véletlenül utal az EU Bírósága „analógiára” (ítélet, 33. pont).
2. Az ítélet jogértelmezése közösségi védjegyek bitorlását veszi alapul, s azok tekintetében kötelező a tagállamok jogalkalmazóira nézve. Hazai viszonylatban ez azzal a következménnyel jár, hogy a Vt. 76/D §-ának (a KVR 14. cikkével összhangban álló) szabálya, amely a közösségi védjegy bitorlására a nemzeti jog rendelkezéseit rendeli alkalmazni, a szóban forgó eljárásjogi kérdésben korlátozással érvényesül. Az EU-tagállamok joggyakorlatának egységesítése következtében ugyanis a Pp. 152. §-a által a bíróság számára lehetővé tett eljárásfelfüggesztésnek közösségi védjegy bitorlása miatti ügyben a jövőben nem lehet helye.

3. Ugyanakkor nehezen tudom elképzelni, hogy ha ugyanaz a bíróság egyszer közösségi védjegybírósként, máskor nemzeti védjegybírósként jár el, e kétféle minőségben más-más joggyakorlatot folytasson. E vonatkozásban csatlakozom a főtanácsnok perösszefoglalójához (40. pont), valamint *Lederer* kommentárjának zárógondolatához.¹²
4. Magam még egy lépéssel tovább megyek: ha védjegy-, valamint ipari formatervezési ügyekben a magyar bíróság felhagy a lajstromozás biztosította mentesség (spanyolul: *immunidad registral*) gyakorlatával, akkor ez a koncepció alighanem eléri majd a szabadalmi ügyeket is. Szabadalombitorlási ügyekben persze az anyagi kockázat általában jóval nagyobb mint védjegyügyek esetén. Nem látom ugyanakkor akadályt, hogy a bíróság belátása szerint alkalmazza a perköltség-biztosíték eszközét – ez adott esetben érdekkiegyenlítő szerepet is játszhat.
5. Ez, az elsőbbségi jognak az EU Bírósága ítéletében kifejezésre jutó újszerű értelmezése közvetve szolgálja az eljárás gyorsításának általános jogpolitikai elvét is – aminek végrehajtását az EU Bizottsága rendszeresen számon is kéri a tagállamokon. Más megközelítéssel azt is lehet mondani, hogy az megfelel a „szemesnek áll a világ” (*vigilantibus iura*) ősi elvének, amelyet annakidején *Beck Salamon* írásban és szóban oly szívesen emlegetett.

¹² A kézirat lezárását követően jelent meg *dr. Halász Bálint* cikke: Hungary – No need to cancel a defendants trade mark to commence infringement proceedings. *Marques*, 2013. augusztus 6. Ebben a Fővárosi Törvényszék egyik iparjogvédelmi tanácsának hasonló felfogást tükröző végzését ismerteti. Ez utóbbi – utalással az EU Bíróságának az FCI-ügyben hozott ítéletére – idézi a főtanácsok perösszefoglalójának 55. és 56. pontját, majd a következőket mondja: „Ez azt jelenti, hogy egy korábbi elsőbbségű közösségi védjegy jogosultja eredményesen hivatkozhat védjegyére egy későbbi elsőbbségű nemzeti védjeggyel szemben. A bíróság megítélése szerint ezen, a szellemi tulajdonjogok körében egyetemes alapelvként érvényesülő elsőbbség elvét konzervensen érvényre juttató gyakorlat megvalósulása – ha ugyanakkor nem fogadnánk el, hogy egy korábbi nemzeti védjegy jogosultja is alappal felléphessen egy későbbi, nemzeti védjeggyel szemben egy bitorlási perben – azt eredményezné, hogy nemzeti védjegye gyengébb oltalmat biztosítana számára, mint egy közösségi védjegy. Ebben az esetben a védjegyjogosultak elfordulnának a nemzeti védjegyek által biztosított oltalomtól, és mindinkább a közösségi védjegyek lajstromoztatását részesítenék előnyben, ami nyilvánvalóan nem lehet kívánatos. Ez a KVR céljával is ellentétes volna, hiszen annak (6) preambulumbekzdése hangsúlyozza, hogy a védjegyekre vonatkozó szabályozás nem lép a tagállamok védjegyekre irányadó jogszabályainak helyébe. Annak előírása, hogy a vállalkozások védjegyeiket közösségi védjegyként lajstromoztassák, nem tűnik indokoltnak. Mindezekre is figyelemmel a bíróság megítélése szerint az EU Bíróságának a KVR 9. cikk (1) bekezdése értelmezése tárgyában, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem körében hozott értelmező ítélete jelen esetben is alkalmazandó” (1. Pk. 23.137/2013). Halász rövid kommentárjának a végén helytállóan jegyzi meg, hogy az elsőfokú bíróság állásfoglalásáról van szó, s nincs rá biztosíték, hogy a felsőbírósként is követnék ezt a jogértelmezést. A jelen beszámoló szerzője ennél optimistább.